

ZIEKTEVERZUIM

Wie meent dat het ziekteverzuim bij de politie schering en inslag is, slaat de bal mis. Bij de federale politie bijvoorbeeld, daalde het ziekteverzuim in 2006, voor het derde opeenvolgende jaar, tot 5,63%. Dat is nauwelijks hoger dan de 4,99% in de privésector en beduidend lager dan bij heel wat andere overheidsinstellingen! Inforevue onderneemt een poging om het ziekteverzuim in te kleuren, althans in het wit, zwart en grijs, en we brachten een bezoekje aan enkele politiediensten met een bijzonder respectabel ziekteverzuimpercentage.

NIET ZWART-WIT

Tekst Stefan Debroux
Fotografie Jos Balcaen & Pablo Tys
Tekening Patrick Hagelstein

absenteïsme

Ziekteverzuim = buitenspel!

BRUSSEL – Sinds de Ministerraad in 2004 decreeteerde dat het ziekteverzuim bij de politie – indertijd *geschat* op 8% – in twee jaar tijd (2005 en 2006) telkens met 1% moest dalen, wordt de evolutie ervan met argusogen gevolgd.

Ondertussen gebruikt de Medische dienst van de politie (DSDM) de berekeningswijze van het consultancybedrijf SD Worx om het absenteïsme te meten.¹ En omdat het verzuimpercentage op basis van deze methode (ver) onder de 8% blijft, lijkt het initiële doel wat voorbijgestreefd. Maar, het ziekteverzuim indijken of laag houden, moet een continu streefdoel zijn! Het is immers een barometer die aangeeft hoe het met de gezondheid van de organi-

satie

is gesteld: *Zijn de medewerkers tevreden? Komt men graag werken? Is men gemotiveerd?*

Op het eerste gezicht lijkt 1% op jaarbasis weinig, maar enige duiding bij dit naakte cijfer werkt verhelderend. In haar streven naar *meer blauw op straat* berekende de overheid dat een daling van het ziekteverzuim met 1% een capaciteitswinst van 285 mensen opleverde. Ruw geschetst is dit alsof de volledige capaciteit van een middelgrote zone ziek in bed zou liggen.

Uiteraard is het niet de bedoeling zieke collega's met een schuldgevoel op te

zadelen of te stigmatiseren. Vandaar het onderscheid tussen wit, zwart en grijs ziekteverzuim dat volgens SD Worx over het algemeen kan worden gemaakt. Uit studies blijkt dat ongeveer 25% van de afwezigheden wegens ziekte 'wit' of legitiem ziekteverzuim is. Dit betekent dat de zieke écht bedlegerig is of te ziek om te gaan werken. Bij 'zwart' ziekteverzuim (ongeveer 5%) daarentegen, maakt men moedwillig misbruik van het systeem om 'gezond en wel' thuis te blijven. En dan is er de grote grijze zone (70%). Bij

...

“MOTIVATIE IS DE MOTOR”

VOTTEM – Commissaris Patrick Hagelstein leidt de 10-koppige gerechtelijke cel van de Luikse wegpolie (WPR). Al een jaar lang flirten zijn medewerkers met een ziekteverzuimpercentage van... 0%! Geen sprake van baaldagen hier. “Wie lichtjes ziek is, komt toch werken. Dat is te wijten aan eenieders goede wil om de vlotte werking van onze dienst niet te verstoren. De collega's springen voor elkaar in de bres.”

De succesformule van de commissaris?

“Verantwoordelijkheid en respect. Ik vind dat je je medewerkers een takenpakket met verantwoordelijkheden moet aanbieden. Op die manier zijn ze zich ervan bewust dat zij een belangrijke bijdrage leveren tot het realiseren van onze opdrachten. Voor velen is dat een motiverende factor. Ik geef ook altijd tekst en uitleg bij elke opdracht, hoe vanzelfsprekend die ook lijkt. Mensen degelijk informeren, is een blijk van respect. Ik ben trouwens nooit vies van terreinwerk aan de zijde van mijn medewerkers. Ten slotte meen ik dat je je als chef moet opstellen als steun en toeverlaat. Mijn deur staat open, ik ben altijd bereid om te luisteren.”

Dat het team van Hagelstein allesbehalve 'verzuimt', getuigen de meer dan 1 750 pv's die dit jaar al werden opgesteld, vaak in verband met drugs(toerisme) maar ook inzake diefstal, verboden wapenbezit enz. “We hebben zoveel werk dat we dit jaar de gelegenheid om samen eens iets te gaan drinken steeds moeten uitstellen!”

...
'grijs' ziekteverzuim heeft een persoon wel last van een aandoening, maar is hij misschien toch in staat om te werken... Deze persoon is dus 'werkmoe'. De oorzaken hiervan zijn divers: privé-redenen, verzuurde relaties met collega's of leidinggevend, onaanpast werk, slechte ergonomische omstandigheden...

Preventie tegen werkmoeheid

Twee personen hebben last van een lichte verkoudheid. De ene blijft thuis en de andere gaat werken. Wat geeft de doorslag in dit *grijs* geval? Hierin is een

rol weggelegd voor de leidinggevend en het humanresourcesbeleid in het algemeen. Enerzijds is er een repressief luik zoals het uitsturen van de controle-geneesheer. Maar veel belangrijker is het preventieve aspect en het nemen van initiatieven op het vlak van het welzijn en de motivatie van de medewerkers.

Onderzoek heeft aangetoond dat open communicatie het ziekteverzuim positief beïnvloedt. Communiceren over ziekteverzuim kan in de vorm van sensibiliseringsacties en door het bespreekbaar maken van het thema tussen chef

en medewerker of collega's onderling. Het is trouwens geen toeval dat in de diensten met een laag ziekteverzuim die wij bezochten, nl. de politiezone Ronse en de gerechtelijke cel van de wegpolitie (WPR) Luik, de interne communicatie vlot verloopt. ■

⁽¹⁾ Meer info over de methode van SD Worx om het ziekteverzuim te berekenen in Infodoc 133 van maart 2007 (op www.hrpol.be).

⁽²⁾ Communicatie staat ook centraal in de opleiding rond ziekteverzuim, georganiseerd door de Officiersschool (DSEO).

GEEN ROBOTS, GEEN SNIPPERDAGEN

RONSE – Roland Schiettecatte, de korpschef van de eengemeentezone Ronse, lijkt zelf wat verbaasd over het lage ziekteverzuim in zijn zone: amper 2,5% in 2006 op basis van de SD Worx-methode. "Ik ben aangenaam verrast. Maar ik kan me inderdaad in de verste verte geen snipperdag of baaldag herinneren. Ronse is een kleine zone met 60 mensen. Iedereen beseft erg goed dat ziekteverzuim zich laat voelen en meer druk op de schouders van de collega's legt. De interventieploegen hebben immers soms heel wat om handen. Trouwens, het lijkt paradoxaal, maar die werkdruk scheidt precies een band, het doet de mensen meer aan elkaar hangen. Dat is collegialiteit. Het kan altijd gebeuren dat iemand om sociale redenen thuis moet blijven. Dat wordt dan opgevangen door collega's. Maar let wel, het is niet altijd rozengeur en maneschijn. Wie zich op glad ijs waagt, mag de controle-geneesheer verwachten!"

Hoofdcommissaris Schiettecatte benadrukt de goede sfeer binnen zijn zone. "Ik sta voor een opendeurpolitiek. De drempel tussen officieren en basis is vrij laag. Er zijn veel informele contacten. Wij zijn ook een sportieve zone, dat is volgens mij een bijkomende verklaring voor het lage ziekteverzuim. Een aantal collega's organiseert regelmatig sportactiviteiten buiten de diensturen. Eigenlijk is dat telkens een vorm van teambuilding."

De korpschef besluit met een noot over leidinggeven: "Ik geef ruimte voor initiatief en specialisering, binnen de grenzen van de dienstnoodwendigheden en de mogelijkheden welteverstaan. Een aantal inspecteurs kwam bijvoorbeeld op de propen met het idee van een fietsteam. Dat heeft gestalte gekregen. Zoiets creëert betrokkenheid. Ik zou niet willen dat mensen zich hier als een robot voelen."